› Eftersänd fri premielista
Spar Edra kuponger
The Royal Crown Soap Co. Ltd.
654 Main Street, Winnipeg

SVENSKA CANADA-TIDNINGEN HAS THE LARGEST CIRCULATION OF ANY SWEDISH NEWSPAPER IN CANADA

Svenska Canada-Tidningen

The Swedish Canada News

ROYAL CROWN SOAP

ARG. (YEAR) 27. LÖSNUMMER 5 CENTS. WINNIPEG, MANITOBA, TORSDAGEN DEN 2 OKTOBER, 1919. LÖSNUMMER 5 CENTS. No.

Om Ryssmorden.

Fyra nya namn på listan av "avrättade".

Svenska namn i ligans hemliga papper.

De uppgifter, som uti Dagens Nyheter för den 7 sept. lämnas om ryssmordet i Stockholm, bidraga ytterligare till bestyrkande av det allmänna omdömet att ett hemskare och mera blodbesudlat drama sidrig tidigare utspelats i Sverige. Det är i detta sammanhang tillräckligt att nämna, att utom de tre offren, Levitzky, Calvé o. Ardasjev, ytterligare fyra ryssar, alla bosatta i Stockholm, fallit offer för Hadjetlaché. Detta enligt protokoll över ligans verksamhet, vilka kommit i Stockholmspolisens händer. Det visar sig vidare att ett par personer med svenska namn haft förbindelse med den ryska organisationen och slutligen att denna angående sin verksamhet fört liviiga underhandlingar med tjänstemän vid ententelegationerna. Enligt, vad som hittills framkommit i saken, synas dessa dock ej ha lett till något resultat.

För någon tid sedan, berättas det, överlämnade operasångerskan fru Valleni-Strandberg till polisen ett skrin av stål, som hennes syster, fru Ronkonen, ställt till förvaring i ett skåp i hennes våning. När depositionen gjordes är inte riktigt klart,antagligen har det stått i fru Strandbergs våning ganska länge. Fru Strandberg fäste sig inte närmare vid systerns anhållan att få ha skrinet förvarat i hennes våning, men när fru Ronkonen och de övriga medlemmarna av rysslligan blivit anhållna kom hon att tänka på det. Hon lät polisen ta hand om depositionen, och det visade sig vid en omedelbart igångsatt undersökning att man här gjort ett synnerligen värdefullt fynd. Det innehöll en hel del papper, alla med påskriften **Ytterst hemligt.** Bland annat funnos också protokoll, uppsatta vid rannsakning med sju ryssar, vilka alla dömts till döden och avrättats.

Vilka tre av de mördade äro vet man förut. Protokollen över det hemska rättsförfarandet med de fyra andra ha större intresse. Enligt vad som meddelats Dagens Nyheter, skall det av alla dessa protokoll framgå att de mördade på ett eller annat sätt stått i tjänst hos ryska rådsregeringen och, närmare bestämt, vid dess representation under Vorovskij i Stockholm. Alla uppgivas i protokollen ha utövat en för bolsjevismens motståndare synnerligen skadlig verksamhet. De ha tjänstgjort som angivare och spioner, för vilka många fallit offer.

Sättet för avrättningen har enligt vad ovannämnda protokoll ge vid handen varit detsamma som vid ligans övriga dåd. Offreh ha bundits och därpå blivit strypta enligt de recept som man känner från affärerna Calvé och Ardasjev.

Namnen på de fyra nya offren äro: Jacob Feigih, Joseph Dumbrovskij, Samuel Liebermann och Alexej Fokin. Den sistnämnde lär ha varit mera känd under ett annat namn med tysk klang.

Det finns bland de i stålskrinet funna papperen också skriftliga edsformulär, undertecknade av medlemmarna i "Stockholmsavdelningen av militärorganisationen för ryska rikets återupprättande". Medlemmarna lova att med gods och liv gå sin organisations ärenden. Men av mera intresse är att några formulär äro undertecknade med svenska namn. Under ett av dem står sålunda Karin de Verdier, under ett annat Ossian Ullholm. Dagens Nyheter har förgäves sökt få fastslaget vilka dessa personer äro. Hur som hälst, synas de ej ha tagit någon mera aktiv del i ligans verksamhet.

En intressant detalj, som också framkommit under de senaste förhören, är det sätt på vilket Bollstanäsfångarna blevo fängslade i villan. Det gick till på samma sätt alla gångerna. Offret fördes upp i ett av rummen och placerades på en stol, varefter "hundhalsbandet" lades kring halsen samt därpå fästes i ett tjockt rep, som löpte genom ett i dörren borrat hål och drogs till utifrån vestibulen. Sedan detta var gjort fängslades händer och fötter.

Rysk-amerikanen Lehrs, som häktats i Stockholm såsom misstänkt för mordet på Ardasjev, skall, enligt vad som uppges i Kristiania, stått i förbindelse med norska legationen i Petrograd och rest som kurir för denna. Man har därför begärt vittnesförhör med Lehrs i en legationsaffär mot Stavseth. Förhöret kommer att äga rum vid Stockholms rådhusrätt vid tid punkt som ännu icke bestämts. Vittnesförhör är även begärt med Lehrs' fru i Stockholm.

MILJONBRAND.

En våldsam eldsvåda hemsökte den 4 sept. Munktells verkstäder i Eskilstuna. Den stora snickeriverkstaden, ett modellförråd samt större delen av ett lagermagasin nedbrann. Däremot lyckades man rädda ett alldeles intill eldhärden beläget virkesupplag. Ett 30-tal tröskverk samt tio motorer blevo lågornas rov. Någon definitiv värdering av skadorna har man ännu icke hunnit verkställa, men de beräknas till betydligt över en miljon kr. Det brunna var försäkrat till sitt fulla värde i olika bolag. Beträffande eldens uppkomst gissar man på kortslutning.

EN NY WINNIPEGFIRMA.

"Fortuna Cream Separator Company, Ltd., of Winnipeg" är det officiella namnet på en firma som nyligen bildats här i staden och vars delägare äro Messrs. C. H. McFayden och G. Hammarstrand. I artikeln å spalt 6, denna sida av dagens nummer, nämnes något mera om denna firmas tillämnade verksamhet.

I denna artikel skola vi något sysselsätta oss med den **svenske** delägaren i firman, en länge och väl känd Winnipegbo och en ibland dem (om han möjligen är den **ende** veta vi ej), som beslutat (enligt vad han själv sagt oss) att "behålla sin **svenska** medborgarrätt, så länge han lever". Vi kunna ju anse detta vara en "egenhet", men vi ha ej rätt att kritisera det.

G. Hammarstrand.

Vem känner inte svensken med de aristokratiska dragen och det bildade uppträdandet, och vem skulle inte ha blivit (som vi blevo) förvånade av att höra honom tala i den mest avancerat liberala riktning, då han hälsade den å annat ställe i dagens nummer omnämnde hr. Lundholm välkommen till Winnipeg o. Canada vid en fästsupé i herrskapet Hammarstrands hem sistliden fredag. Annars hade vi (genom läsning av Winnipegtidningarne, under den tid vi voro i Staterna) alltid fått den uppfattningen, att mr. Hammarstrand stod t. o. m. inne med det **konservativa** partiet. Antingen ha vi missuppfattat sakförhållandet, eller också har mr. H. i ett nu blivit — omvänd. Hur som hälst — det gläder oss att nu ha mr. H. på den framstegsvänliga sidan.

Mr. Hammarstrand föddes 1868 i den kända lärdomsstaden Skara, "skolfuxarnes" stad par preferance, samt genomgick den stadens högre allmänna läroverk och vistades därefter två år i Berlin. Efter hemkomsten från sina studier i Berlin och sina spatserturer i "Under den Linden" antog han plats såsom handelsresande för handelshuset Konstantin Palm i Göteborg (4 år) och därefter för firman Lublin & Co. i Stockholm (6 år).

Till Winnipeg kom mr. Hammarstrand första gången 1901 och arbetade som biträde ett år hos sin (sedermera blivande) svåger, allas vår vän Gustafson. Under den tiden inträffade den lyckligaste händelsen i mr H:s liv, i det att hans ögon föllo på mr Gustafsons syster, som sedermera blev ljuset och lotsen på Hammarstrands seglats mellan alla de "Scyllas" och "Carybdis", som livet på denna kontinent erbjuder. Numera bör "lotsningen" vara betydligt lättare än kanske förr, ty ehuru mr. H. är 8 år yngre än vi, så har han dock uppnått "mogen ålder", och barnen ha artat sig väl, likasom affärerna. Hans hela uppsyn vid det lukulliska bordet i fredags, dit också denna tidnings redaktör hedrats med en inbjudning, vittnade om en man, som är nöjd med Försynens ledning.

Staterna övade sin dragning på H. likasom på så många andra, och han begav sig till Minneapolis, där han under hela 8 månader prövade firman Rasmussen & Co. såsom arbetsgivare. Tillåt oss, mr. H., att uttala vår aktning för Er uthållighet. Vi skulle inte kunnat hålla en sådan plats i — 8 dagar! Från nämnda firma övergick han till Grimsrud Shoe Co. i Minneapolis, men fick så "hemlängtan" — detta ej underligt då hans fader avlidit där hemma! — samt reste hem till Sverige, där han fick vara med om att nedmylla de jordiska kvarlevorna av den, som varit hans livs upphov. H. stannade i Sverige och blev nu distriktschef för bolaget "Trygg", ett år i Stockholm och ett i Göteborg, samt sändes sedan till Köpenhamn för att reorganisera bolaget "Dannebrogen" och tjänstgjorde som överinspektör för detta bolag i Danmark under 3 år, bosatt i Köpenhamn.

Men — hast Du mir gesehen! — Amerika lockade åter, och H. begav sig till Staterna för andra gången samt bosatte sig denna gång i South Dakota, där han köpte farm i indianreservationen Tunderhawk och stannade där 2 år. Därifrån återvände han till Canada och det kära Winnipeg samt slog sig tillsammans med "svåger Gustafson", och de båda "gjorde nu i" Record Cream Separator, en mejerimaskin tillverkad i Sverige. Efter ett års tid bildades "Record Cream Separator Co." ,med vilket mr. H. arbetade till 1916, då Sverige på grund av kriget nedlade denna industri. Sedan dess har H. under egen firma — Hammarstrand & Co. — sålt separatorerna "Domo" och "Rego", även dessa av svensk tillverkning.

Han är gift sedan 1902 med Sardie Gustafson, en prydnad för sitt kön och en ära för det Hammarstrandska hemmet. Vi passa tillfället att betyga vår vördnad samt "tacka för maten" i fredags.

Herrskapet Hammarstrand, som tillhöra den svenska lutherska kyrkan härstädes och där äro ansedda samt verksamma medlemmar, ha 5 barn: Edward (född i Minneapolis), Sara (född i St. Paul), Karin (född i Göteborg), Sven Gustaf (född på farmen i S. D.), Greta (född i Winnipeg). "Barn äro en Guds gåva", och då vår Herre gav åt Hammarstrand, tog han till av det bästa som fans.

En syster till H. är bosatt i Stockholm, Sverige, och gift med generaldirektören och ordföranden i Sveriges Riksbank, Adolf av Jocknick.

Sataniska Dåd.

En man med 22 mord och mordförsök på samvetet.

Har även gjort sig skyldig till våldtäkt och andra brott.

En massmördare, som i flera år bedrivit sina hemska gärningar i Berlins omnejd, har helt nyligen blivit upptäckt och satt inom lås och bom. Det är en tjugusjuårig smed från Falkenhagen i Spandau vid namn Schumann, som tyckes vara ett verkligt odjur i människogestalt. Såvitt man hittills lyckats konstatera, har han inte mindre än 7 fullbordade mord, 15 mordförsök, 9 rånöverfall, 9 stölder, 5 mordbrandsanläggningar och 11 våldtäktsförsök på sitt samvete, men det finns skäl att misstänka att han hunnit med ännu mera.

Schumann har fört en underlig dubbelexistens, och varken hans hustru, med vilken han varit gift sedan fem månader tillbaka, eller hans grannar ha haft en aning om hans verkliga karaktär. Han var en tyst och inbunden man, skötte sitt arbete som smed oklanderligt och lämnade det mesta av sin lön till hushållet. Vid 6-tiden på kvällen lämnade han sitt hem och drev omkring till fram emot natten, var visste ingen. Hans fru förmodade att han bedrev tjuvskytte. Men i själva verket var det då som han begick sina brottsliga handlingar.

I slutet av augusti råkade han äntligen fast. Han hade just då mördat en skogvaktare, varvid han skadat ena handen. Då han begav sig till en läkare för att få såret skött, kom han med så underliga uppgifter om skadans uppkomst att denne fattade misstankar. Han lät Schumann sitta och vänta i mottagningsrummet och tillkallade under tiden polis, som fann det hela så mystiskt att han tog mannen med sig. Efter att till en början ha hårdnackat förnekat att han gjort sig skyldig till något brott, mjuknade han så småningom upp, och då bevisen började hopa sig, bekände han det ena mordet efter det andra, men bibehöll hela tiden sitt lugn. Han igenkändes också av fem personer, som kort förut vid badning i Falkenhagened-sjön blivit överfallna och beskjutna av honom.

Schumann erkände sedermera kallblodigt att han redan vid 17 års ålder mördat en kvinna. Åtskilliga personer, vilkas död hittills varit inhöljd i dunkel, ha, enligt vad det nu visat sig, fallit offer för honom. Ända sedan 1916 har han gjort omgivningarna kring Berlin osäkra med sin mordlusta. Hans drivfjäder synes ha varit en sjuklig drift att döda och förstöra. Ett betecknande drag är att han även överföll och besköt oskyldiga promenerande. I hans bostad i Spandau har man funnit massor av gevär, ammunition, handgranater och allehanda vapen. Inne i skogen hade han även en jordkula, där man gjort den hemska upptäckte natt han släpat dit massor av lik.

DIREKT CANADALINJE.

Under sommaren har i Sverige uppehållit sig en representant för Canadian—Pacific-linjen för att utreda förutsättningen för ett projekt, som skulle innebära direkt ångbåtslinje Canada—Sverige. Man räknar med att då immigrationen till U. S. A. om några år åtminstone tidvis kommer att stoppas genom immigrationsförbud, Canada torde komma att bli målet för tusentals svenska emigranters utresa.

"Men hjärtat, det var gott." För sex år sedan gingo Carl W. Johnson och hans hustru på var sitt håll, då de ej kunde komma överens i äktenskapet. Hustrun återvände till sitt föräldrahem i Little Rock, Ark., och Johnson gick till sjös. Han har sedan dess seglat på Stilla havet som kock. För en tid sedan fick han i San Francisco ett brev från hustrun med underrättelse att hon undergått en svår operation och att läkarne misströstade om att kunna göra henne fullt återställd. I brevet uppgavs hennes adress. Johnson skulle just då ut på en sjöresa till Sydamerika, men han avmönstrade och skyndade dit. När han ej fann henne på den uppgivna adressen, sökte han dag efter dag i en lång tid i de olika sjukhusen i staden, under det han uppehöll sig med arbete om nätterna. Härom dagen belönades hans trogna sökande. Han fann hustrun i ett sjukhus.

VILT LIV I OMAHA.

Från kl. 6 i söndags kväll och intill dess att soldater anlände, var pöbeln i Omaha, Nebr., i full "besittning" av staden, besköt rådhuset med från kriget som troféer hemförda tyska kanoner, åstadkommande skada för flere hundra tusen dollars, samt nära nog bringade stadens mayor till en neslig död i snaran.

Hela detta skamliga upplopp synes ha haft sin upprinnelse i pöbelns försök att lyncha en arresterad neger, vilken mayor Smith beslutat att i full lydnad för landets lagar skydda till livet och överlämna åt sedvanlig rättsprocedur. Mayorn blev högst illa åtgången men "stod rycken" tills man slutligen ansåg sig böra befria honom ur snaran, nära nog halvdöd och illa slagen.

Negern blev nedskastad till folkhopen från fängelset, av medfångar, samt lynchad.

Soldater sändes i hast till upprorsplatsen, och därigenom hindrades ytterligare våldsdåd.

Att här föreligger ett upprepande av rasorolligheterna från Chicago och Washington, D. C., med flere platser, synes givet. Senator Curtis från Kansas har väckt förslag i federala senaten om en kongressundersökning, men flere av hans kolleger anse, att de skilda **staternas** myndigheter (och icke de federala) måste taga denna allvarliga fråga om händer. Animositeten från de vitas sida mot negrerna i Staterna växer som en lavin, och det blir alltmera tydligt att något snart måste åtgöras för att få klara riktlinjer ifråga om den politik, som skall föras vid negerproblemets lösande.

BRITTISK STREJK.

En järnvägsstrejk, som premiärministern Lloyd George kallar "ett överlagt försök att få till stånd gräl till varje pris med regeringen", har under nästliden vecka utbrutit i England och torde komma att utsträckas även till Irland. På förhand synes den dock dömd att misslyckas. Frivilliga ha strömmat till i stora massor för att intaga de strejkandes plats. Ty genom strejken hotas landet med svält och köld. Passagerarefrafiken har redan i hög grad måst inskränkas för befordrandet av födoämnen, som ej tåla vid dröjsmål i befordrandet, samt av slaktdjur. På kolutförseln har lagts embargo.

Generalmanagern vid järnvägsanläggningen i Birkenhead nära Liverpool vid Merseyfloden fick själv i måndags stå vid pumparne i tunneln under floden för att hindra vattnet att samlas och avstänga trafikmöjligheterna.

Lufttrafiken uppmuntras nu på allt sätt och kommer som en delvis räddning i bryderiet. En del svaga försök att urspåra tåg gjordes i måndags. Andra tåg anföllos med stenkastning, men i det stora hela var oron (åtminstone upp till i tisdags) vida bättre, än man kunnat förvänta.

Om skeppningsarbetarne också gå på strejk i England, anses all varutransport i hela världen komma att avstängas.

SKÖRDERESULTAT I MANITOBA.

Från Manitoba åkerbruksdepartement ha vi nu mottagit dess utförliga rapport, daterad 19 sept., över årets sköreresultat i provinsen. Vi sakna utrymme för **hela** denna rapport, som ingår i ytterst minutiösa detaljer. Men själva **summan** av densamma må här meddelas. Den lyder så:

På en del platser i Manitoba är tröskningen nu avslutad (märk att detta skrevs av departementet den 19 sept.!), under det att på andra ställen blott ¼ till ½ därav är utförd. På det hel ataget är 60 till 65 procent av tröskningen verkställd. I de östra distrikten var det mera halm att handskas med, än i södra och centralvästerns delar, och väderleken i det förstnämnda området har också varit mera omväxlande med septemberrägn, vilket naturligtvis fördröjt tröskningen. Vid Manitoba Agricultural College i Winnipeg t. ex. har rägnfallet i sept. (intill den 19:de) varit mer än fyra tum, i jämförelse med ett genomsnittsrägnfall för hela september under andra år av mindre än två tum. I motsats härtill har det varit så ringa rägn i delar av sydvästra hörnet av Manitoba, att plojningen utförts blott med svårighet. Genomsnittsberäkningen av **veteskörden** visar 16 och 17 bushels per acre, havre 36, korn omkring 23. Potatisskörden synes variera ansenligt men är i allmänhet ej stor. Den nästan totala frånvaron av frost är anmärkningsvärd; i flertalet av provinsens distrikt har det ej varit någon frost alls sedan mitten av maj. Fodermajsfälten ha frambringat fullmogna "kobbar". Säsongen har också varit ytterst gynsam för alla slag av omtåliga trädgårdsväxter; melonerna ha mognat, likaså eggplantfrukt och liknande varmvädersprodukter. Kreaturen ha det bra, ehuru en del korrespondenter klaga över flugorna, som alltid är en svår plåga. På de flesta ställen har man fullt upp av vinterfoder, oaktat hö, foderhavre och potatis behöver anlitas i sydvästra hörnet av Manitoba. Regeringsbistånd kommer att utsträckas, till den som måste köpa foder. Gräshopporna ha härjat ända tills nu. Euhuru arbetslönerna äro höga fortfarande, är dock perioden av akut efterfrågan på hjälp passerad.

Kvinnans rätt till lika betalning med mannen, då hon nämligen utför lika mycket och gott arbete som han, påyrkades vid kvinnokonferensen i Ottawa.

Stålstrejken.

Viktigaste strategiska punkt är Bethlehemsbolaget.

Ovisshet på grund av motstridande uppgifter.

"Kosacker" — som arbetarne kalla dem — d. v. s. beriden polis har i stort antal utbeordrats för att, så långt möjligt är, förhindra utbrottet av oroligheter med åtföljande våldsdåd i de av strejken berörda distrikten. Den förste man, som blev dödad, var en från Frankrike just återvänd soldat. Det uppges att han föll offer för en av bolagets "gunmen", och detta skedde inom Lackawannaområdet nära Buffalo, N. Y. Samtidigt sårades 4 andra. Anfallet från den privata polisens sida synes ha tillgått på ett ytterst brutalt sätt.

Tjugufyra unions äro inbegripna i strejken. Stora skaror av icke organiserade arbetare stå också på deras sida. Arbetarnes krav på rätten att genom sina representanter få diskutera sina fordringar med representanter för kapitalet är en huvudfråga i denna strejk

Måndagen ansågs av båda sidorna som en "kritisk dag". Striden stod då om kontroll av Bethlehem Steel Company, vars 40.000 arbetare utkommenderats av strejkledarne. Rapporterna motsäga emellertid varandra till den grad, att vi anse det klokast avstå från alla uttalanden, tills vi inhändiga uppgifter från **båda** sidorna, d. v. s. utom de dagliga tidningarne (som för sina nyheter falla tillbaka på telegrambyråerna) önska vi också få läsa de speciella arbetareorganen från Staterna. Om man sedan "slår av ungefär på mitten" i **båda**s framställningar, torde man komma närmast sanningen.

Ett hemligt fördrag.

Den i Genevé utkommande tidningen Feuille säger sig, enligt vad Deutsche Allgemeine Zeitung erfar, från fullt tillförlitligt håll ha erhållit kännedom om ett mellan England o. Linnosovs regering existerande hemligt fördrag, vars huvudsakliga innehåll angives i nedanstående punkter: England förpliktar sig till 1) att med alla medel understödja Linnosovs regering i dess kamp mot bolsjevismen framförallt i fråga om besättandet av Petersburg, 2) att leverera ammunition och modern krigsmateriel, såsom tanks, flygmaskiner etc., 3) att utöva ett lämpligt tryck på Tyskland i avsikt att underlätta rekryteringen av ryska krigsfångar i detta land, 4) att lämna understöd i form av livsmedel åt alla av bolsjevismen hemsökta trakter, 5) att, sedan bolsjevismen störtats, bevilja en särskild kredit av intill en miljard rubel i och för möjliggörande av att den ryska storindustrien genom inköp av maskiner och råvaror återupprättas.

Ryssland å sin sida förpliktar sig till 1) att erkänna alla Englands speciella intressen i Baltikum, 2) att lämna de baltiska länderna tillfälle till utövande av en självbestämmanderätt, 3) att sedan Petersburg fallit avgiva officiell förklaring om dess intressen beträffande den persiska frågan, 4) att godkänna samtliga skulder vilka komma på de tidigare regeringarnas konto, 5) att så länge de med England, på grund av den kredit som lämnats, avslutade leveransavtalen ännu äro gällande avstå från varje import av mera betydande art från Tyskland, 6) att erkänna samtliga de fördrag vilka slutits mellan England å ena sidan och Koltsjak—Denikin å den andra, 7) att tillsätta en demokratisk regering på grundvalen av lika rösträtt och samtliga medborgares likställighet inför lagen.

Den citerade Genevé-tidningen anmärker härtill att det i samtliga de fördrag vilka England slutit med Koltsjak—Denikin stipulerats särskilda företrädesrättigheter för England i Kaukasus och petroleumområdena.

RUSKIGT MORD.

64-åriga försörjningstagerskan Matilda Hjälm å Högsby fattiggård i Småland, Sverige, hade begivit sig ut i skogen för att plocka lingon. Den gamla avhördes sedan ej under dagens lopp, men man fäste icke alls för stor uppmärksamhet härvid, enär hon — som ansetts något klen till förståndet — emellanåt brukat företaga vandringar till avlägset boende anförvanter och man trodde därför så vara fallet även nu

Följande dag hittades dock den saknade av ett par personer ute i skogen, endast några hundra meter från fattiggården. Hon låg då död i riset och hade i huvudet två betydande sår, tydligen åstadkomna medels något kraftigt tillhygge. Marken var upptrampad, varför det ser ut som om hon sökt försvara sig. Misstankar ha riktats på lustmord.

En förmodan, som framställts, att en i hagmarken, där den döda hittats, betande, ondsint bagge skulle vara banemannen, anses oriktigt. Det synes sålunda här föreligga ett rent mordrama.

Trots ett energiskt spaningsarbete har man ännu icke ringaste spår efter förövaren av den blodiga gärningen.

Politiken. En dagtidning uppger, att åtminstone 66 kandidater för "United Farmers" komma att framställa sig vid det stundande provinsvalet i Ontario.

ETT SVERIGESBESÖK HÄR.

Det synes vara långt emellan besöken här i Canada och Winnipeg av "hemma-svenskar". Därför är det inte utan att vi känna oss en smula bojda för att "göra affär" av ett sådant besök — även om besökaren (såsom fallet är denna gång) är en ganska ung man, som alltså icke kan tänkas ha anspråk på någon större uppmärksamhet på grund av ålder och en större "världskännedom". Men en person bör också uppskattas på grund av den **ställning** han intar. Och i detta fall är det fullt berättigat, att vi här både i ord och bild presentera den "hemmasvensk", som i dagarne besökt vår goda stad. Ty trots sin relativa ungdom representerar han en hemmasvensk industri av stor betydenhet, nämligen Aktiebolaget Eskilstuna Separator, hemmahörande i Eskilstuna

John Lundholm.

Personen ifråga är herr John Lundholm, biträdande direktör i och representant för det ovan nämnda bolaget, som tillverkar gräddseparatorn Fortuna, för vars försäljning i västra Canada det i artikeln å spalt två i dagens nummer omnämnda nya Winnipegbolaget just nu i dagarne bildats.

Herr Lundholm är född 1892 och alltså nu blott 27 år gammal, men det oaktat har han representerat sitt bolag, i vars affär han arbetat 7 år hemma, både i Finland, Ryssland och nu senast i Förenta Staterna samt Canada. I Staterna har han tillbrakt 5 månader med oavbrutna resor och därunder lyckats så väl, att kontrakt avslutats på olika platser där för 75.000 Fortuna-separatorer.

Hit kom herr Lundholm den 24 sept. och har här överlämnat agenturen — vad västra Canada angår — till den nybildade firman "Fortuna Cream Separator Company, Ltd., of Winnipeg", som underskrivit kontrakt för 11,500 separatorer. Härifrån utsträcker herr Lundholm sin resa till **Östra Canada**, där han hoppas kunna göra lika fördelaktiga affärer, till vilket vackra prospekts förverkligande vi önska honom "good speed".

Det tog sig bra ut, då Winnipegbon mr. Hammarstrand sistliden fredag anordnade en fästlig supé i sitt hem för herr Lundholm och till densamma inbjöd några personer, som vi ju gärna kunna kalla representativa. Där var nämligen närvarande pastor V. J. Tengwald, en nobel, väl balanserad och i alla avseenden värdig representant för den kulturinsats, svenska kyrkan gjort och fortfarande gör bland svenska nationaliteten på denna sidan havet. Vidare hade inbjudits mr. A. Hallonquist, vilken såsom mångårig affärsman och tidningsutgivare i staden samt i sin egenskap av ledande personlighet i en frikyrklig svensk verksamhet i Canada val må anses intaga ett lika bemärkt rum som trots någon. Med sitt urbana sätt och sitt beherskade framträdande vid offentliga tillfällen gör mr. H. ett gott intryck, och det lilla tal han vid detta tillfälle höll till herr Lundholm var i allo avvägt i omständigheterna motsvarande proportioner. Han hedrade sin vän Hammarstrands gäst, till vilken värden strax förut riktat ett tal, som hade **mer** än formens och artighetens — nämligen den öppna vänlighetens — prägel, med ett tal som hade **svensk** klang och lade i dagen den "röda tråd" av samhörighet med "gamla landet" och dess intressen, vilken nog ännu i hög grad genomgår de flesta svenskföddas tankeliv härute. Svenska Canada Tidningen representerades av dess manager, mr. P. M. Dahl, som också höll ett tal. Han anslog en sträng, som lyfte stämningen vid bordet till kulmen. Om det (som det säges) är möjligt att överträffa sig själv, så gjorde mr Dahl det vid detta tillfälle. Han gick ända därhän att bedja herr Lundholm noga studera Canadas möjligheter — ej minst ifråga om fördelaktiga landförvärv — samt vid sin återkomst till Sverige tala om, "huru bra och förträffligt vi ha det härute", på det att invandringen hit ej må avstanna utan snarare taga ny fart och ökas.

Herr Lundholm svarade **på värdens** tal med att uttrycka sin glädje över det vänliga sätt, varpå han blivit mottagen av svenskarne i Canada (likasom förut av landsmännen i Staterna). Tusentals mil från hem och vänner, sade han, käns det gott att kunna "känna sig alldeles som hemma". På mr Dahls tal svarade herr Lundholm mera informellt genom att säga, att Sverige vill ge Canada allt **utom** sitt folk, "ty" — tillade han — "dem behöva vi själva nu".

Utom de nu nämnda gästerna voro också flere andra inbjudna, och aftonen tillbraktes på det mest angenäma sätt.

Herr Lundholm hade mycket av intresse att berätta från sina resor, speciellt från Finland och Ryssland.

Supéen, som serverades, var nära nog extravagant och gör mrs. Hammarstrand all möjlig heder. Värden beflitade sig om att lägga i dagen alla de egenskaper, som traditionelit äro förbundna med den mycket beprisade svenska gästfri och artigheten. Och han lyckades.

Slutat Rådslag.

Dominion Trades trettiofemte konvention avslutad.

Tom Moore har återvalts till president.

Den sistförflutna veckan hade att vid fackarbetarkongressen i Hamilton, uppvisa den största samling av delegater, som någonsin här i landet bevistat ett möte av detta slag, men det oaktat (eller kanske just därför) torde man vara berättigad att om kongressens resultat uttala ungefär samma omdöme som om den förut hållna industrikonferensen i Ottawa, nämligen att där **talades** mycket men **åstadkoms föga.**

"Free Press" specielle korrespondent, mr. Thomas B. Roberton, vilken säkerligen både besitter vilja och förmåga att kompetent bedöma saken, säger i sin senaste korrespondens, att det icke skulle vara ackurat säga, att någon av de mest påträngande frågorna i den canadfensiska arbetaresituationen blivit av kongressen sedlad".

I **ett** avseende framträder dock, för såvitt vi kunna döma, ett definitivt resultat. Kongressen har uttalat sig för de internationella fackföreningsprinciperna, men däremot avgjort **emot** "O. B. U."-rörelsen. Efter en två timmars diskussinon om denna sistnämnda rörelse var det blott **en** delegat, som var villig att ge sin röst till formån för "O. B. U.". Kongressen gick t. o. m. så långt, att den (som det heter i referaten **entusiastiskt**) antog en resolution, gående ut på att "one big union" aldrig mera skulle diskuteras vid kongressen.

Ej mindre än 13 delegater uttalade sig förkastande om rörelsen och blott 4 till den nya organisationens förmån. Bland dessa senare var radikalen Armstrong från Winnipeg.

Frågan om poliskårernas i landet rätt att organisera sig och sluta sig till andra organiserade yrken i kongressen behandlades med det resultat: att sådan rätt påyrkades. Närmaste anledningen härtill var den vid poliskonferensen i Calgary nyligen antagna resolutionen, i vilken påyrkas restriktioner mot polismänsorganisationsrätt och anslutning till Canadas "Trades and Labor congress". Dylika restriktioners fastställande ansågs utgöra ett inträng på den frie mannens rätt att associera sig med sina gelikar för ömsesidigt skydd och vinnande av bättre förmåner. Alltså protesterade kongressen på det skarpaste mot all sådan inskränkning i polismännens fri- och rättigheter.

En nära nog sorglustig episod förekom, då avlöningarne till kongressens tjänstemän, stenografer och "renhållare av kongresshallen" skulle bestämmas. "De röde" yrkade på höga löner, så höga t. o. m. att tillgångarne ej på villkor skulle kunna bära dem. Men man "skrattade ned" dessa förslag, då intet annat hjälpte. De närvarande pressombuden kommo i detta sammanhang också på tapeten, men president Moore slog klubban i bordet — och referenterna fingo "nix". Hela denna procedur får naturligtvis icke betraktas ur seriös synpunkt.

Kongressen uttalade sig emot militärt ingripande "i länder, vilka efter kriget fått en förändrad social struktur" samt för "nationernas självbestämmanderätt". Detta får tydligen anses såsom ett mildare sätt att tillmötesgå mr. Armstrongs yrkande om godkännandet av sovjetregeringsformen såsom den för folken lyckligaste. (Rätt här anse vi oss böra påpeka, att någon oklarhet synes ha varit rådande, huruvida mr. Armstrongs resolution gick ut på sovjetregeringsformens godkännande i **allmänhet**, eller om han **indirekt** åsyftade dess framtida införande även vad Canada beträffar. Vi antogo i vårt näst föregående nummer det sistnämnda, enär dagstidningarne så refererade. Men vi ha senare fått höra, att detta var oriktigt, och äro angelägna att nu göra detta påpekande).

Kongressen uttalade sig vidare med fullt eftertryck och ogrumlad tydlighet för fri yttranderätt, pressfrihet och församlingsfrihet.

De åtta strejkledarne från Winnipeg vunno icke kongressens ära eller understöd. Men en resolution antogs, vari yttrades, att de "böra få ett rättvist och opartiskt rättsförhör". Därmed undvek kongressen att förpliktiga sig till lämnandet av **pekuniärt** understöd i ifrågavarande sak.

Kongressen valde följande tjänstemän: Tom Moore, president (omvald); P. M. Draper, sekr.-kassör (också omvald); samt A. Martel, Montreal; H. J. Halford ,Hamilton och A. McAndrew, Moose Jaw, (vice presidenter).

Skilsmessa efter 38 år. Mrs Johanna Olson i Eveleth, Minn., har i dagarne begärt att bli skild från sin man, vilken hon anklagar för grymhet. Makarna ha varit gifta under trettioåtta års tid. Hustrun är nu 57 och männen 62 år gammal.